Magasabbról jön a fény

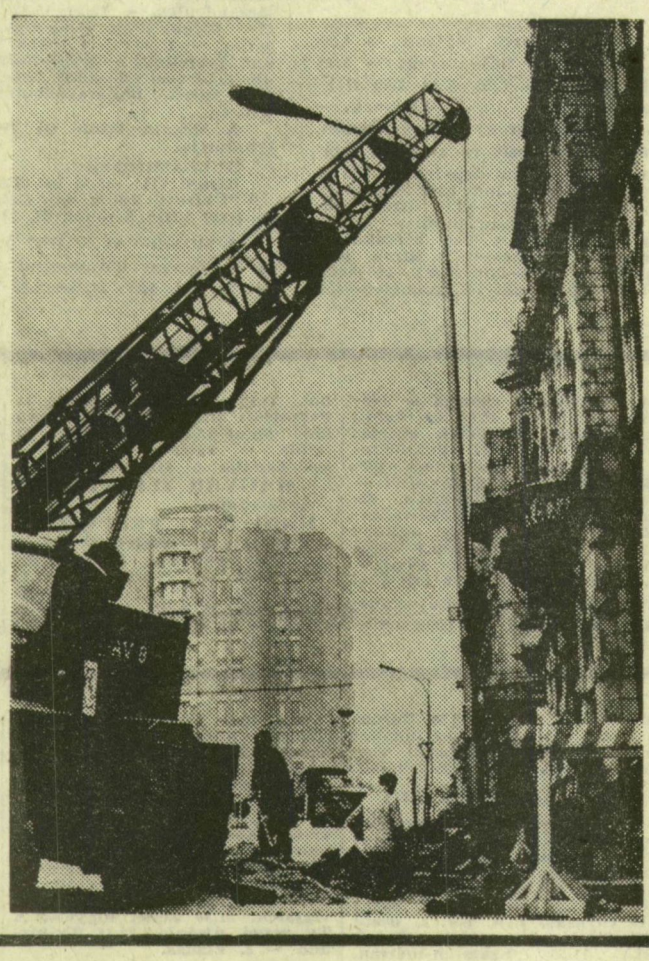

A színház előtti csomópont korszerűsítése hamarosan befejeződik. Új higanygőzlámpákat is fölszerelnek, s egyúttal a szegedi hídfőben is korszerűsítik a közvilágítást. A csomópontokban az átlagosnál magasabbra szerelik a világítótesteket, amire azért van szükség, hogy a gépjárművezetőket ne zavarják az erős fényű lámpák. A Magyar Tanácsköztársaság útja és a Vár utca sarkán meg kellett emelni az ott levő kandelábert, amibe majd nagyobb teljesítményű izzókat szerelnek. Felvételünk a kandeláber emelését örökítette meg.

Acs S. Sándor felvétele

Papír és pénz

Miért fizetünk a szervizekben?

Karambolozott gépkocsi sajnálatra méltó tulajdonosa mesélte múltkorában: „Most, hogy a baleset után a kocsit is, engem is úgy, ahogy sikerült helyrekalapálni, már a dolog anyagi oldala is foglalkoztat. Képzelje, kaptam egy számlát a szervizben — 15 ezer forint ellenében. A papíron értelmetlen betűket és számokat láttam. Rejtély számomra, hányféle alkatrész, mennyi munka bújik meg a titkosírás mögött."

1.

Egyre növekszik hazánkban az autótulajdonosok száma, s lassan alig akad család, ahol ne lenne rádió, televízió, vagy valamilyen háztartási gép. Legnagyobb értékeink közé tartozik valamennyi —, s minthogy ezek a masinák sem örökéletűek — megvételük után is sok-sok forintunk úszik el miattuk. Egy-egy javítás után az ember legalább azt szeretné tudni, mitől lett laposabb a pénztárcája.

A szervizekben kiállított számlák az egész országban gondot okoznak a javíttatóknak, ez az oka, hogy a közelmúltban a tévében is foglalkoztak ezzel a témával. Mi a helyzet Szegeden? A XI-es számú Autójavítóban például miként fest a számla, amelyet benyújtanak az autótulajdonosnak? Első pillantásra nemhogy az autójavító világában járatlan szemlélő, de még a rutinos szervizlátogató sem ért az egészből semmit. Egyedül az Ft előtt álló összeg világos. Például MO/44—15,20 Ft. EL 40—57 Ft és így tovább. Vajon miként fejthetők meg a jelek?

Ezekkel az úgynevezett árjegyzékszámokkal már 1948. óta dolgoznak a szervizek. Maguk a jelzések időközben természetesen többször változtak. Az árjegyzékkönyv tartalmazza a különböző típusú gépkocsikon végzett munkák értékét és a kevesebb adminisztrációt igénylő jeleket. A javíttatónak kérésre felütik a könyvecskét. Az MO/44 megfejtése: olajnyomás ellenőrzése feszmérővel a szükséges mellékmunkákkal. Az EL/40: „Akkumulátor ki-beszerelése..." Így kezdődik a négy soron át húzódó, többszörösen összetett mondat. Öt, hat, esetleg húsz tételt így végigfürkészni kölcsönösen időt rabló feladat. Egy 20—30 ezer forintos javítás 60—70 részösszeget sorol fel, ennek ellenőrzéséhez bizony kényelmesen neki kell ülnie az embernek. Haza viszont egyelőre nem viheti senki az árjegyzéket. Jelenleg az állami vállalatok tulajdonában vannak csak ilyen könyvecskék. A biztosítónak pedig a szerviz ad részletes tájékoztatást a karambolozott kocsin végzett munkáról.

2.

Márpedig a pénz nemcsak az intézmények részére érték. Éppen ezért csak helyeselhető az a javaslat, hogy a MERKUR minden gépkocsivásárlónak egy árjegyzékkönyvet adjon át, így maga tudja ellenőrizni később a szervizek munkáját. Hogy a régi autótulajdonosok mihez kezdenek majd, az még kérdés, de az is, hogy az ötletből mikor lesz valóság.

Mert ahhoz mindenekelőtt pénz kell, papír és nyomda, amelyik elvállalja a munkát. (Az elhangzott tévéadás után is megkockáztatható kérdés: annyi helyen szenvedünk még fölöslegesen a bürokráciától, miért éppen a szervizekben nem lehet — ezúttal az ügyfél érdekében — valamivel többet írni?)

A GELKA már nem betűket és számokat, hanem szavakat ír a javítási számlára. A „Munkaleírás" című rész röviden tartalmazza az elvégzett munkát, olvasható a számlán a ráfordított idő, valamint az anyag- és a munkadíj összege. Itt csak az érdekelheti a javíttatót, hogy egy bizonyos munkáért valóban a jelölt összeget kell-e fizetnie. Erről meggyőződhet, ha az Országos Anyag- és Árhivatal által kiadott díjtételeket tartalmazó könyvecskét elkéri a szervizben. Használata a laikus számára elég bonyolult. A GELKA maximált árakkal dolgozik, az órabér általában 40 forint. Van kategóriás díjszabás is. Külön-külön az egyes elektromos készülékekre, gépekre. Más munkacsoportba — és díjszabásba — sorolhatók a kishibás, a közepes és a nagyhibás készülékek. A szerelő munkájának bonyolultsága szerint is differenciálja a kiadvány a fizetendő összegeket: az ezt jelölő szorzószámmal kell a típusra meghatározott alapdíjat megszorozni.

3.

Kérésre bárki megkaphatja ezt a könyvecskét is, bár első látásra magyarázat nélkül aligha igazodik el rajta. Nem lenne haszontalan, ha a GELKA által kiállított számlákat is tudná a készülék tulajdonosa — esetleg üzletben kapható, közérthető kis füzetből — ellenőrizni.

Ch. Á.

Következetes munkáspolitika

Hosszú időre megszabja a feladatokat az MSZMP Központi Bizottságának legutóbbi állásfoglalása, amely a X. pártkongresszuson hozott határozatok immár kétéves tapasztalatait elemezte, értékelte. A végrehajtást dinamikus fejlődés és nagy eredmények kísérik, de esetenként objektív okok és szubjektív hibák is gátolják. A szerteágazó elemzést, az árnyalt értékelést négy oldalon közölték a napilapok. Feldolgozása a mélyebb összefüggések, s az első hallásra kiragadott részletek megértése, a végrehajtásban érdekelt állami, párt- és társadalmi szerveknél csakúgy, mint az olvasók körében, hosszabb időt igényel.

A mélyen szántó politikai állásfoglalást, az intézkedések és tennivalók szerteágazó sorát szerves egésszé ötvözi az egységes szemlélet, a következetes politika, az elvi alap, amelynek gyökerei a több mint 15 évvel ezelőtti, az ellenforradalom leverését közvetlenül követő időszakra nyúlnak vissza. Szervesen ebből következtek a X. pártkongresszus nagy jelentőségű állásfoglalásai is. Nincs és nem lehet szó tehát a X. pártkongresszuson jóváhagyott politika korrekciójáról. A kiigazítások csak az irányvonaltól való eltérésre, a gyakorlat, a végrehajtás esetleges hibáira vonatkoznak.

A Központi Bizottság mostani állásfoglalásából ismét félreérthetetlenül kicsendül, hogy a párt politikája következetes munkáspolitika. Mert a társadalmi fejlődés fő ereje, a töretlen haladás biztosítéka a politikailag tisztán látó, a forradalmi gondolkodású, s a tettekben, a társadalmi aktivitásban is élen járó munkásosztály. „A munkásosztály magatartása, munkája, fegyelme, szemlélete, a szocialista munkaverseny és a brigádmozgalom példája kihat az egész társadalomra, városban és falun egyaránt" — olvashatjuk a Központi Bizottság állásfoglalásában. Ez a munkásmagatartás, munkásszemlélet, munkáspélda vörös vonalként húzódik végig a KB-határozat sok megállapításán, elvi alapot, osztályálláspontot szolgáltatva napjaink új és bonyolult kérdéseinek megítéléséhez.

Érthető módon, a munkásosztály legszervezettebb, a modern technikát kiszolgáló rétegei, az állami nagyüzemek munkásai élenjáró szerepet töltenek be a termelésben, és a politikai és a társadalmi munkában egyaránt. Társadalmunk e legöntudatosabb része elévülhetetlen érdemeket szerzett a hatalom megszerzéséért és megszilárdításáért folyó küzdelmekben, és sok áldozatot hozott a szocialista társadalom gazdasági létalapjainak megteremtésében, fejlesztésében. Természetes tehát az is, hogy a Központi Bizottság november 14—15-i ülésén behatóan foglalkoztak az állami nagyüzemek munkásainak gondjaival, helyzetük javításával.

E munkásrétegeket közvetlenül érinti a határozat, amikor felszólítja a gazdasági irányítószerveket, hogy „külön vizsgálják meg és kísérjék figyelemmel az ország ipari termelésének jelentős részét előállító legnagyobb 40—50 állami vállalat tevékenységét, és amelyiknél ez szükséges, külön intézkedéssel biztosítsák a megfelelő munkához szükséges feltételeket. Az általánostól eltérő megoldást kell kidolgozni és alkalmazni annak a több ezer dolgozót foglalkoztató 8—10 nagyvállalatnak a korszerűsítésére, amelyeknél a termelési struktúra szükséges átalakításához saját erőből nem biztosíthatók az anyagi eszközök".

Az intézkedések, a további elemzésre váró feladatok egész sorát említi a határozat. Közöttük szerepel a fejlődést leginkább szolgáló üzemek munkaerőgondjainak megoldása, a létszámmegtakarításra ösztönző bértömeg-gazdálkodással kapcsolatos kísérletek bátorítása, a szakmai bérek országos táblázatának kidolgozása a nagy- és kisüzemek, valamint az állami, a szövetkezeti, és a magán szektor közötti bérfeszültségek felszámolása. Végül, de nem utolsó sorban az intézkedések közt szerepel az állami ipar munkásainak és művezetőinek kiemelt, központi béremelése.

Mindez, bár fontos, mégis a KB legutóbbi nagy jelentőségű állásfoglalásának csupán egyik vetülete, metszési pontja. Tegyük nyomban hozzá: az is csak vázlatosan. Még hosszú ideig, sokféle oldalról és szemszögből szükséges tanulmányozni a KB megállapításait. Természetes, hogy első hallásra az áremelések akadtak fenn az emlékezet hálóján. Jóllehet, nehéz, sőt lehetetlen megérteni néhány tucatnyi nyomtatott sort, belőlük kiragadva. A tejtermékekre például az állam tarthatatlanul sokat ráfizet: a 3,60-as tejre 3,60-at, az 5 forintos vajra pedig 6 forintot. S az is könnyen feledésbe merül, hogy az áremelésekre legérzékenyebben reagáló rétegeknél, annak hatását szociálpolitikai intézkedésekkel ellensúlyozzák. Érdemes továbbá arra a megállapításra is emlékeztetni, hogy hatósági áremelésre 1976-ig már nem kerül sor, s a piaci árak maximális stabilizálására pedig határozott intézkedéseket hoznak.

A bejelentett áremelések annak a felelősségteljes politikának a részét képezik, amely több mint 15 év óta a nép javát, az életszínvonal emelését, a társadalmi közérzet javítását célozza. Végeredményben, bármilyen paradox módon is hangzik, a megdolgozott forintok értékállóságát, a kiegyensúlyozott áruellátást szolgálja a cigaretta én az égetett szesz árának emelése azzal, hogy pénzügyi fedezetet teremt az 1973. évi költségvetés rendkívüli bér- és szociális kiadásaihoz.

Azok a megújuló erőfeszítések, amelyek a KB ülése nyomán a hatékonyság emelésére, a termelés korszerűsítésére, szerkezetének javítására, költségeinek csökkentésére irányulnak, beérlelik majd gyümölcsüket, s hozzájárulnak a zavartalan áruellátáshoz, az árszínvonal stabilizálásához, sőt esetenkénti csökkentéséhez. E feladatok megoldásának fő bázisa az ipar, legfőbb társadalmi ereje pedig a munkásosztály. A munkásosztály élenjáró kezdeményezései, fegyelmezett, öntudatos napi munkája társadalmi kisugárzása a népgazdaság fejlődését, az egész nép, a parasztság, az értelmiség javát is szolgálja.

Magyar—szovjet gyógyszerkooperáció

Enzimek kutatása, előállítása

Ebben az évben már eléri a három millió rubelt a magyar—szovjet gyógyszeripari kooperációban gyártott termékek értéke. A közös termékek a Chinoinban, a Leningrádi Gyógyszergyárban és a kaunasi Sanitas Gyógyszergyárban készülnek.

A gyártási együttműködés a különböző gyógyszerek és kemikáliák kölcsönös szállításából fejlődött ki,

a gyógyszer-kereskedelem gyümölcsöző tapasztalataira alapozva. A Chinoin gyógyszerszállítása a Szovjetunióba ugyanis évről évre nő, tavaly már elérte a 21 millió rubel értéket. Az utóbbi években a magyar gyár exportja főleg a speciális, kis mennyiségben szükséges gyógyszerek szállítására szorítkozott.

A mindkét ország érdekeit figyelembe vevő gazdaságossági meggondolásokból ugyanis a nagy tömegben szükséges gyógyszerek gyártására a Szovjetunió rendezkedett be,

hiszen helyben jóval nagyobb felvevő piaccal rendelkezik, mint Magyarország. Így már a Szovjetunióban gyártják a Chinoinnál kifejlesztett és régebben profiljába tartozott Algopyrint, Amidasophent, Demalgont, Barbamidot és a Streptomycint is. Ezek a termékek részben kész gyógyszerként érkeznek vissza hazánkba, egy részük hatóanyagként jut el a Chinoinba, ahol feldolgozzák. A kooperáció kiterjed a szakemberek rendszeres tapasztalatcseréjére, a technológiák átadására és közös adaptálására, valamint a vizsgálati módszerek egyeztetésére is.

Speciális szerszámok készítésében is létrejött együttműködés.

Ezt a gyümölcsöző kapcsolatot a Chinoin és a szovjet gyógyszergyárak tovább fejlesztik; a jövőben főleg az enzimek kutatásával és előállításával foglalkoznak. Korunknak ez a sokat ígérő új vegyület-családja

egy sereg kémiai folyamatot befolyásol

és nagyobb hatásfokkal elvégez, mint a hagyományos kémiai reakció. Az együttes munka célja, hogy a különböző gyógyszeripari technológiákban alkalmazható új enzimeket állítanak elő.

(MTI)

Készültség a Körösöknél

A napokban vonultak le a Körösökön az egy héttel ezelőtt keletkezett árhullámok. A vízgyűjtő területen, elsősorban a romániai oldalon azonban most újabb jelentős csapadék hullott, és mintegy kétméteres áradást indított el a Fekete-Körösön. Ezért e folyó gátjaira ismét kirendelték az elsőfokú árvízvédelmi készültség erőit.

Magyar szakemberek tárják fel a VDK bauxitkincsét

Geológusokból álló szakember-delegáció utazott az Alumíniumipari Tervező Vállalattól a Vietnami Demokratikus Köztársaságba, ahol az ez év tavaszán született megállapodás értelmében megkezdik a bauxitlelőhelyek feltárását. A magyar kutatófúró berendezések már megérkeztek a VDK-ba, ahol régebben a francia és a szovjet kutatók egyaránt bauxitlelőhelyekre hívták fel a figyelmét.

A magyar szakemberek most föltérképezik az ércelőhelyeket, meghatározzák azok készleteit, és a továbbiakban kidolgozzák az alkalmazható bányászati módszereket is. (MTI)